

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

28. november 2024

Revideret svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 11 (Alm. del) af 8. oktober 2024

Spørgsmål

Vil ministeren i en tabel opgøre: 1) den generationsneutrale HBI med nuværende saldomålsætning i 2030, 2) den generationsneutrale HBI, såfremt underliggende forbedringer af den strukturelle saldo siden SVMregeringens tiltræden, der ikke kan henføres til politiske aftaler, anvendes til forbedring af holdbarheden og 3) omkostningen (målt ved HBI) forbundet med at implementere Pensionskommissionens anbefalinger i tillæg til forudsætningerne bag den generationsneutrale HBI?

Svar

Finansministeriet har opdaget en beklagelig fejl i skønnet for effekten på beskæftigelsen af stigende levetid for alderstrin over folkepensionsalderen (dvs. indregning af effekten af delvis sund aldring, *jf. også faktaarket "Revision af virkning på beskæftigelse og offentlige finanser ved lempeligere levetidsindeksering af folkepensionsalderen" på fm.dk*). Fejlen skyldes en manglende opdatering af beregningsmetoden fra og med maj 2023. Korrektionen påvirker fremskrivninger, hvor der forudsættes en fastfrysning eller en lempeligere indeksering af folkepensionsalderen end den gældende indeksering aftalt i velfærdsforliget. Korrektionen har således ikke betydning for Finansministeriets langsigtede fremskrivning med den gældende indeksering af folkepensionsalderen. I det følgende fremgår en revideret version af det tidligere oversendte svar baseret på en opdateret beregning, hvor fejlen er rettet.

Finanspolitikken i Danmark tilrettelægges inden for et mål om finanspolitisk holdbarhed og et strukturelt balancekrav for den strukturelle saldo i 2030 på $-1/2$ pct. af BNP. At finanspolitikken er holdbar betyder, at den førte og besluttede finanspolitik kan videreføres efter planlægningshorisonten, givet en række beregningstekniske forudsætninger, uden at det fører til en varig og accelererende stigning i den offentlige sektors gæld som andel af BNP.

Finansministeriet beregner i forbindelse med de mellemfristede forløb den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI). HBI angiver den langsigtede solvens af de offentlige finanser ved at beregne en nutidsværdi af alle fremtidige primære saldi diskonteret med merrealrenten, dvs. forskellen mellem den statslige finansieringsrente og den nominelle BNP-vækst. På den baggrund kan HBI beregnes til 1,3

pct. af BNP givet de beregningstekniske forudsætninger. Et forløb siges at være uholdbart hvis HBI er negativ.

Som supplement til den traditionelle holdbarhedsindikator har Finansministeriet jævnligt offentliggjort en holdbarhedsindikator ud fra en række generationsneutrale principper. Den *traditionelle* HBI beregnes ud fra vedtaget og besluttet politik, herunder enkelte områder, som rækker udover den mellemfristede planlægningshorisont. Det gælder fx levetidsindekseringen af folkepensionsalderen.

Den gældende levetidsindeksering indebærer, at fremtidige generationer af folkepensionister får en kortere pensionsperiode end de generationer, der trækker sig tilbage ved folkepensionsalderen i 2030 (dvs. ved udløbet af planlægningshorisonten). Det skyldes blandt andet, at indekseringen som udgangspunkt har som sigtepunkt, at hver generationers pensionsperiode skal være 14½ år (målt ud fra folkepensionsalderen og middellevetiden for 60-årige), men at der indgår en stigningsbegrænsning, således at folkepensionsalderen højst kan stige med ét år hvert femte år. Pensionsperioden udgør ca. 17 år i 2030. Indekseringsmekanismen vil derfor i en årrække være i en ”indhentningsfase”, hvor pensionsperioden afkortes.

I opgørelsen af den generationsmæssigt neutrale HBI lægges det til grund, at folkepensionsalderen forhøjes således at pensionsperioden, målt som antallet af år på pension ved udløbet af planlægningshorisonten i 2030, fastholdes for kommende generationer.¹ Det indebærer, at folkepensionsalderen vil være 74 år i 2100 og 75½ år i 2130 ved det generationsneutrale princip, mens folkepensionsalderen med den nuværende indeksering vil være henholdsvis 77 år i 2100 og 79 år i 2130. Det generationsneutrale princip for forhøjelserne af pensionsaldrene svækker isoleret set HBI med 0,8 pct. af BNP.

I Finansministeriets mellemfristede fremskrivninger lægges det med afsæt i tidligere politiske beslutninger til grund, at børnefamilieydelse og boligsikring reguleres med forbrugerpriserne. I beregningen af den generationsneutrale HBI er det forudsat, at disse satsreguleres, og derved udgør en fast andel af BNP fra 2030 og frem (bortset fra virkninger af ændringer i befolkningssammensætningen). Det svækker isoleret set den generationsneutrale HBI med 0,2 pct. af BNP.

I Forårspakke 2.0 blev det aftalt, at progressionsgrænsen for rentefradraget fastholdes nominelt, hvilket afspejles i den almindelige HBI. Den grønne check forudsættes ligeledes at være nominelt fastholdt på baggrund af de politiske aftaler. I beregningen af den generationsneutrale HBI forudsættes både progressionsgrænsen i rentefradraget og den grønne check at følge lønudviklingen, lige som for andre progressionsgrænser og overførsler. Samlet set medfører indekseringen af den grønne check og progressionsgrænsen for rentefradraget at HBI svækkes med 0,1 pct. af BNP.

---

¹ Samtidig ses der bort fra den 15-årige varselsperiode og det forudsættes beregningsteknisk, at folkepensionsalderen hæves hvert år (i stedet for kun hvert femte år).

Med *Aftale om tryghed om boligskat*, maj 2017, blev der aftalt et nedslag i boligskat-ten for personer, der har købt deres bolig inden det nye vurderingssystem træder i kraft. Som generationsneutralt princip er det lagt til grund, at et nedslag af tilsva-rende størrelse fastholdes også for kommende generationer, dvs. fra 2030 og frem. Det svækker HBI med 0,1 pct. af BNP.

Ud fra den finanspolitik, der planlægges frem mod 2030, hvor sigtepunktet for den strukturelle saldo er et underskud på ½ pct. af BNP i 2030, kan den genera-tionsneutrale HBI opgøres til 0,1 pct. af BNP, *jf. tabel 1*. Ud fra de generationsneu-trale principper er finanspolitikken derved omtrent holdbar. Beregningerne er be-hæftet med usikkerhed. Det skal hertil bemærkes, at de stiliserede svækkelser, som den generationsneutrale HBI viser er udtryk for et scenarie, der kræver ændringer af vedtaget politik, herunder levetidsindekseringen af folkepensionsalderen, regu-leringen af børnefamilieydelse og boligsikring, reglerne for grøn check, reglerne for fradrag for negativ nettokapitalindkomst og reglerne for ejendomsværdiskat og grundskyld.

Tabel 1
Finanspolitisk holdbarhedsindikator

<i>Pct. af BNP</i>	HBI
Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028	1,3
+ Uændret antal år på pension fra 2030 (målt ved folkepensionsalderen)	-0,8
+ Løn- frem for prisregulering af ydelser (børnefamilieydelse, boligsikring)	-0,2
+ Indeksering af grøn check og progressionsgrænse for rentefradraget	-0,1
+ Fastholdt gennemsnitligt nedslag i boligskat fra 2030	-0,1
Generationsneutral HBI	0,1

Anm.: Der er afrundet til nærmeste 0,1 pct. af BNP.

Kilde: *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*, august 2024 og egne beregninger.

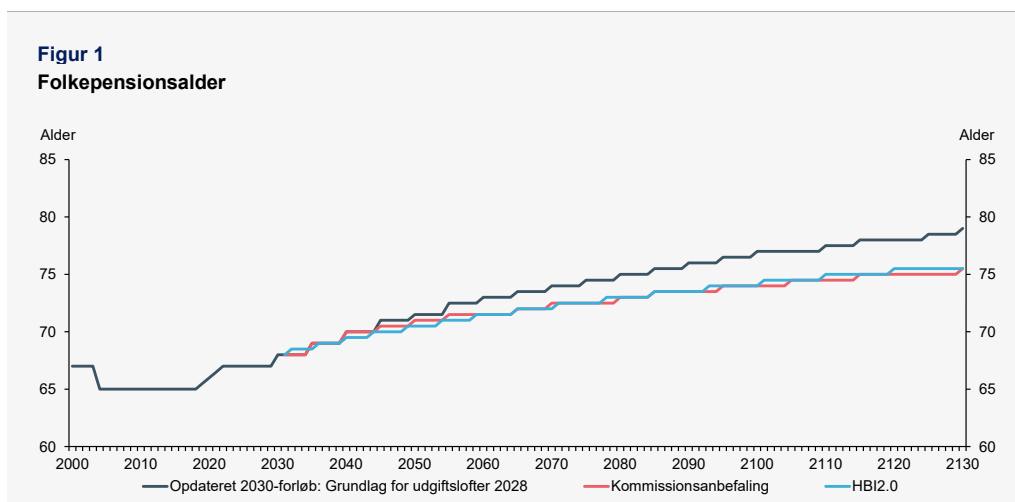
Siden den nuværende regering tiltrådte i december 2022 er der i forbindelse med de mellemfristede fremskrivninger samlet set skønnet underliggende forbedringer af den strukturelle saldo i 2030 på ca. 0,9 pct. af BNP.² Det er udtryk for forøgel-ser af det finanspolitiske råderum frem mod 2030, som enten er udmøntet i alle-rede besluttede konkrete initiativer med virkning frem til i dag (inklusive finanslov-forslaget for 2025), eller som indgår i det finanspolitiske råderum fra 2025 til 2030.

I et hypotetisk eksempel, hvor en underliggende forbedring på 0,9 pct. af BNP ikke omsættes til konkrete initiativer, men derimod anvendes til at øge den offent-lige saldo, vil HBI skønsmæssigt blive forbedret 0,9 pct. af BNP. Dette vil være udtryk for, at udgifter sænkes og skatter forøges med en samlet saldo-virkning på 0,9 pct. af BNP i forhold til den seneste opdaterede 2030-fremskrivning. I et

² *Danmarks Konvergensprogram 2023* (maj 2023) indebar en underliggende forbedring af den strukturelle saldo på 0,4 pct. af BNP. *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2027* (august 2024) indebar en underliggende for-bedring på 0,1 pct. af BNP og *Opdateret mellemfristet forløb, maj 2024* (maj 2024) indebar en underliggende for-bedring på 0,4 pct. af BNP.

sådant hypotetisk scenarie vil HBI med øvrige gældende forudsætninger (og altså med et strukturelt overskud i 2030 frem for saldomålet på -0,5 pct. af BNP) øges fra 1,3 til 2,2 pct. af BNP. Virkningerne af de generationsneutrale fremskrivningsprincipper vil være uændrede, hvorved den generationsneutrale HBI vil være 0,8 pct. af BNP, når der startes fra et saldooverskud på ca. 0,4 pct. af BNP i 2030.

I 2022 foreslog *Kommissionen om tilbagetrækning og nedslidning* en ændret levetidsindeksering af folkepensionsalderen. Ændringerne i forhold til den nuværende indekseringsmekanisme var bl.a. at tage udgangspunkt i den forventede middellevetid ved folkepensionsalderen frem for 60-årige, og at kun 80 pct. af en stigning i den forventede restlevetid skulle lede til en stigning i folkepensionsalderen mod 100 pct. i den nuværende mekanisme. Kommissionens forslag indebærer en langsommere udvikling i folkepensionsalderen end det, som følger af *Velfærdsaftalen (2006)*. Udviklingen i folkepensionsalderen ved Kommissionens anbefaling giver en udvikling i pensionsalderen, som ligger tæt på det generationsneutrale princip. Kommissionens anbefaling indebærer, at HBI svækkes med 0,8 pct. af BNP, *jf. figur 1*.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, *Kommissionen om tilbagetrækning og nedslidning*, maj 2022 og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister